

Aan de Nederlandse beroepsorganisatie van Accountants (NBA)

Drs. H. Wieleman RA, voorzitter

Postbus 7984

1008 AD Amsterdam

Den Haag, 30 augustus 2013

Ref: B13.32

Betreft: Eumedion-reactie op NBA Consultatiedocument onafhankelijkheid en VGBA

Geachte heer Wieleman,

I. Algemeen

Met veel belangstelling heeft Eumedion kennis genomen van het belangwekkende consultatiedocument 'onafhankelijkheid en VGBA' dat de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA) onlangs heeft gepubliceerd. In het consultatiedocument worden nieuwe gedragsregels voor accountants gepresenteerd in de vorm van twee conceptverordeningen. Het betreft (1) de conceptverordening Gedrags- en Beroepsregels Accountants (VGBA) en (2) de Conceptverordening inzake de Onafhankelijkheid van Accountants bij Assurance-Opdrachten (ViO). Graag maakt Eumedion gebruik van de mogelijkheid te reageren op het consultatiedocument.

Eumedion ondersteunt het initiatief voor de twee nieuwe verordeningen. Robuuste gedrags- en beroepsregels en onafhankelijkheidseisen voor personen, werkzaam als accountants zijn weliswaar geen absolute garantie voor, maar dragen wel belangrijk bij aan de kwaliteit van accountantscontroles en – gekoppeld daaraan – het vertrouwen van beleggers in accountantscontroles. Institutionele beleggers, belangrijke deelnemers in het maatschappelijk verkeer, zijn derhalve gebaat bij de nieuwe regels, mits deze uiteraard adequaat worden toegepast en gehandhaafd.

Hieronder zullen wij onze zienswijzen nader toelichten aan de hand van een selectie van de in het consultatiedocument opgenomen vragen.

II. Reactie op consultatievragen

6. *Kunt u zich vinden in de conceptuele benadering van onafhankelijkheid zoals toegepast in de ViO?*

Eumedion kan zich vinden in de opzet waarbij er drie lagen van het concept van onafhankelijkheid worden uitgewerkt. Het betreft onafhankelijkheid van het assurance-object (zoals de jaarrekening), onafhankelijkheid van de personen die zich verantwoorden (zoals de CEO en de CFO) en onafhankelijkheid van de controle-entiteit.

Curieus is echter de passage op p. 8 : *Als een accountant bij of krachtens wet de opdracht of bevoegdheid heeft om een bepaalde opdracht uit te voeren, en hij voldoet aan de onafhankelijkheidsregels die daarbij gesteld zijn, dan gelden die regels van de ViO niet.* Volgens Eumedion zou dit zo gelezen kunnen worden dat een externe accountant die bevoegd is om een wettelijke controle uit te voeren bij een organisatie van openbaar belang, zoals een beursvennootschap, en zich houdt aan de onafhankelijkheidseisen zoals vervat bij of krachtens de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), zich niet hoeft te houden aan onafhankelijkheidseisen in de nieuwe verordening (ViO). Eumedion meent dat dit de bedoeling niet kan zijn en verzoekt de voorgestelde uitzondering op de werkingssfeer van de verordening te schrappen.

7. *Bewerkstelligt het kader zoals geschetst in deze paragraaf dat accountants het maatschappelijk belang voldoende meewegen bij hun beslissingen?*

Eumedion ondersteunt het uitgangspunt van de conceptverordening dat de accountant niet alleen onafhankelijk dient te zijn, maar dat derden (het maatschappelijk verkeer) dat ook zo dienen te ervaren. Indien dit niet het geval dreigt te zijn, dient de accountant in kwestie maatregelen te nemen. Eumedion is het eens met de AFM, zoals tot uitdrukking gebracht in het commentaar van de Autoriteit Financiële Markten (AFM) van 13 augustus jl., dat de dan benodigde maatregelen voortvarend dienen te worden genomen en dat het belang van tijdigheid nadrukkelijker tot uitdrukking zou moeten worden gebracht in de ViO.

8. *Herkent u zich in de grenzen die de ViO stelt en sluiten deze grenzen in uw optiek voldoende aan bij de verwachtingen van het maatschappelijk verkeer?*

Wij kunnen ons vinden in het uitgangspunt dat de accountant zich niet alleen dient te laten leiden bij de naleving van de ViO door zijn eigen professionele oordeelsvorming maar ook door wat 'de objectieve, redelijke en geïnformeerde derde acceptabel acht', zoals tot uitdrukking gebracht in de toelichting bij artikel 6. Overigens denken wij dat de redactie van artikel 6, onderdeel a, kan worden verduidelijkt wanneer de zinsnede " , op basis van" zou worden vervangen door "en".

De beoordelingsruimte van de accountant dient grenzen te kennen. Het oordeel van een accountant dient geen *conditio sine qua non* te zijn voor de vaststelling of diezelfde accountant een bepaald verbodsvoorschrift uit de ViO al dan niet heeft overtreden. Wij sluiten ons daarom aan bij het eerder genoemde advies van de AFM om in artikel 7, tweede lid, en overigens ook het derde en vierde lid de woorden 'en beoordeelt' te schrappen.

12. Bent u het eens met het feit dat de conceptverordening kiest voor één set van regels voor alle assurance-opdrachten?

Eumedion is het ermee eens dat in de ViO voor het onafhankelijk optreden van de accountant in assurance-opdrachten geen onderscheid wordt gemaakt tussen het controleren of beoordelen van historische financiële informatie en overige informatie. Gebruikers kunnen de relevantie van historische financiële informatie, zoals een jaarrekening, en andere informatie, zoals een duurzaamheidsverslag, verschillend wegen. Maar dat betekent niet dat een onafhankelijke oordeelsvorming van een accountant bij het verstrekken van zekerheid over een duurzaamheidsverslag minder belangrijk is dan bij het verstrekken van zekerheid over een jaarrekening.

16. Bent u het eens met de wijze waarop de hardheidsclausule geregeld is?

Eumedion vraagt zich af of het voorzien in een uitzonderingsmogelijkheid op de onafhankelijkheidsregels in bijzondere situaties zich wel verdraagt met het nieuwe artikel 24b van de Wet toezicht accountantsorganisaties. Ingevolge dat artikel is het, beknopt gezegd, voor accountantskantoren belast met de wettelijke controle bij een organisatie van openbaar belang (zoals een beursvennootschap) verboden om niet-controlegerelateerde diensten te verrichten zonder dat daarbij voorzien is in afwijkingsmogelijkheden voor bijzondere situaties.

17. Bent u het eens met de gelijkstelling van de beursgenoteerde ondernemingen die niet als OOB kwalificeren met de OOB's?

Wij zijn het ermee eens dat voor beursgenoteerde ondernemingen die niet als OOB kwalificeren (omdat zij hun notering niet hebben op een gereglementeerde markt in de EU), dezelfde onafhankelijkheidseisen gelden als voor niet-beursgenoteerde ondernemingen.

21. Bent u het eens met de voorgestelde regeling voor geschenken en gastvrijheid? Zo niet, waarom niet?

Eumedion kan zich vinden in de opzet van de voorgestelde regeling voor (het geven en ontvangen van) geschenken en gastvrijheid. Het voorstel is, kort gezegd, dat geschenken met een waarde van

boven de € 50,- (i) verplicht geregistreerd dienen te worden, (ii) onderbouwd dienen te worden door de eindverantwoordelijke accountant en vervolgens (iii) goedgekeurd moeten worden door een daartoe aangewezen persoon binnen de verantwoordelijke entiteit (naar wij aannemen de compliance-officer). Een dergelijke regeling biedt naar onze indruk voldoende waarborgen dat geschenken en gastvrijheid het onafhankelijk optreden van het assurance-team niet nadelig zullen beïnvloeden. Wij zien, anders dan kennelijk de AFM in haar commentaar van 13 augustus jl., niet in waarom de regeling naar haar aard niet zou passen binnen een onafhankelijkheidsverordening van de NBA.

Een absoluut verbod voor geschenken boven de € 50,-, zoals gesuggereerd door de AFM, vinden wij onnodig rigide. Niet vergeten dient te worden dat uit de systematiek van de ViO volgt dat de eindverantwoordelijke accountant zowel bij de aanvaarding als bij de onderbouwing van een geschenk met een waarde van boven de € 50,- zich ervan zal dienen te vergewissen dat de onafhankelijke uitvoering van de assurance-opdracht, bedoeld in artikel 3 van de ViO, gewaarborgd blijft.

Wij zijn het eens met de AFM dat de regeling inzake geschenken en gastvrijheid niet beperkt zou moeten blijven tot het assurance-team. Ook op de leden van het bestuur van de accountantseenheid en andere relevante functionarissen zou de regeling van toepassing moeten zijn.

22. Bent u het eens met de wijze waarop sponsoring is geregeld in de ViO?

Ja. Eumedion steunt het voorstel voor het verbod op sponsoring van een entiteit door de accountantsorganisatie die de wettelijke controle of een andere assurance-opdracht voor die entiteit verricht. Wij zien geen bezwaar tegen het sponsoren van entiteiten door accountantsorganisaties wanneer er geen controle- of andere assurance-opdrachten worden uitgevoerd.

23. Bent u het eens met de wijze waarop juridische procedures zijn geregeld in de ViO?

Eumedion is het daar niet geheel mee eens. Een juridische procedure, aangespannen door de controlecliënt tegen het accountantskantoor dat de controle verricht, hoeft niet per se een niet weg te nemen dreiging te vormen voor de onafhankelijkheid waarmee de controlewerkzaamheden worden verricht. Betoogd kan zelfs worden dat het feit dat een juridische procedure wordt aangespannen een aanduiding is dat de controlewerkzaamheden betrekkelijk onafhankelijk worden uitgevoerd. Wij delen mede daarom de zienswijze van de AFM in het eerder genoemde advies dat bij juridische onenigheid de accountant niet te snel de controleopdracht zou dienen te beëindigen. Pas indien een zorgvuldig proces is doorlopen met consultatie van alle relevante betrokkenen, waaronder de AFM, zou hiervan sprake kunnen zijn.

26. Bent u het eens met de wijze waarop arbeidsrelaties zijn geregeld in de ViO?

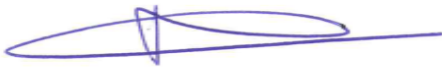
Mede gelet op enkele situaties die zich in de praktijk bij beursvennootschappen hebben voorgedaan, acht Eumedion het verstandig dat er in de ViO een regeling wordt opgenomen met betrekking tot

accountants die een betrekking aanvaarden bij een controlecliënt of dat overwogen te doen. Een zekere afkoelingsperiode van bijvoorbeeld een jaar zoals tot uitdrukking gebracht in artikel 49 van de ViO waarin er geen banden van betekenis meer zijn, acht Eumedion daarbij wenselijk.

Eumedion hoopt hiermee een zinvolle bijdrage te hebben geleverd aan de consultatie.

Wij zijn uiteraard beschikbaar onze reacties desgewenst nader toe te lichten. Onze contactpersoon is Wouter Kuijpers (email. wouter.kuijpers@eumedion.nl, tel. 070 2040 302).

Met vriendelijke groet,

Rients Abma
Directeur Eumedion

Zuid Hollandlaan 7
2596 AL DEN HAAG